INDEX QVAESTIONVM ET ARTICVLORVM QVÆ IN HOC PRIMO VOLVMINE CONTINENTVR.

PROOEMIVM.

De nomine & definitione Philoſophiæ, déque duplici eius diſtributione. *pag* 1

Quæſt. I. NVm cōtemplatrix Philoſophia in Metaphyſicā Phyſiol. & Mathe. recte diuidatur. 4
Articul. 1. Non videri rectè diuidi. ibid.
2 Referuntur diuerſę auctorum ſententię & quænam earum vera ſit ſtatuitur. 6
3 Recte diſtĩgui in ſpectricis philoſophię partes pro varietate abſtractionum à materia, & motu. 7
4 Quod in Mathematicis diſciplinis vna tā-tum ſit abſtractio à materia. 8
5 Aliquot dubitationum enodatio, quæ ſuperius dictis maiorem lucem affert. 10.
6 Diluūtur argumēta initio quæſtionis propoſita. 2
Quæſt. II. Sit ne Philoſophia naturalis verè, ac propriè ſcientia, an non. 14
Articul. 1 Quid veterum nonnulli in propoſita quæſtione ſenſerint, & argumenta pro eorum opinione. ibi.
2 Phyſicam eſſe verè ac propriè ſcientiam. 16.
3 Confutantur Academici, quibus tā in phyſica quam in cæteris rebus, dubia & incerta erant omnia. 18
4 Diſſoluuntur primi articuli argumenta. 19
Quæſt. III. Sit ne Philoſophia naturalis contēplatrix ſcientia an practica. 22
Articul. 1. Quæ argumenta probare videantur eſſe practicam. ibid.
2 Statuitur vera ſententia, diſſoluunturque tria argumenta aduerſariæ partis. 24
3 Diluitur vltimum primi articuli argumentū, & an ars medendi contemplatiua ſit, exquiritur. 25
Quæſt. IIII. Sit ne Phyſiologiæ ſubiectum, ens mobile, an non? 27
Articul. 1. Quæſtionis diſſolutio. ibid.
2 Argumentum aduerſus ea, quæ ſuperiori articulo concluſa ſunt. 29
3 Occurritur proximi articuli argumētis. 31
Quæſt. V. Quem ordinem locumve naturalis philoſophia īter cęteras diſciplinas obtineat. 33
Articul. 1. De doctrinæ ordine. ibid.
2 Quibus argumentis articuli proximi concluſiones oppugnantur. 35
3 Superiorum argumentorum explicatio. 36
4 De ordine dignitatis inter Phyſicā, & reliquas partes Philoſophiæ: de diſtributione Phyſiologiæ apud Ariſtotelem, & cur libri Phyſicorum περὶ τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως, id eſt, de naturali auſcultatione inſcribantur, & de ordine, materiáque librorum Phyſicæ auſcultationis. 38

LIBER PRIMVS.

In Caput primum.

Quæſt. I. An perfecta cuiuſque rei cognitio omnium cauſarum intelligentiam depoſcat. 50
Articul. 1. Quæſtionis diſſolutio. 50
2 Argumenta, quibus, ea, quæ proximè aſſerta ſunt oppugnari poſſunt. 52
3 Superiora argumenta nihil conferre aduerſus ea quæ articuli primi aſſertionib. cōtinentur. 54
Quæſt. II. Quænam ſint nobis notiora cognitione diſtincta. 56
Articul. 1. Quid, & Quotuplex ſit nobis cognitio diſtincta, & confuſa, & quo pacto vtraque ad alteram ſe habeat. 56
2 Poſſe cognitionem diſtinctam vno ſimplici conceptu haberi.
3 Etiam naturas ſimplices ſub cognitionem confuſam actualem cadere poſſe. 60
4 Explicatio quæſtionis initio propoſitæ, & quorundam obiectorum dilutio. 60
Quo ſenſu verum ſit non eadem eſſe nobis nota, & ſimpliciter nota. 63
Quæſt. III. Sunt ne maximè vniuerſalia notiora nobis cognitione confuſa actuali, an non? 64
Articul. 1. Prima opinio, eiuſque argumenta. 64
2 Secunda opinio, eiuſque confirmatio. 66
3 Explicatio Quæſtionis. 67
4 Dilutio quarundam obiectionum. 69
5 Diſſoluuntur argumenta initio quæſtionis propoſita. 70
Quæſt. IIII. Sit ne ſingulare primo cognitum à noſtro intellectu, an non? 73
Articul. 1. Quæ argumenta ſuadere videantur

 prius

prius vniuerſale, quam ſingulare, à nobis intelligi. 73
2 Concluditur ſingularia prius, faciliuſque à nobis intelligi, quam vniuerſalia. 74
3 Diluuntur aduerſariæ partis argumenta. 76
Quæſt.V. Vtrum ſingulare ſubſtantiæ an accidentia à nobis primo intelligatur. 78
Articul.1. Quibus argumentis videatur primò intelligi ſingulare ſubſtantię. 78
2 Quæſtionis explicatio. 78
3 Occurritur primi articuli argumentis. 79

In Caput 2.

Quæſt.I. Diſtinguatur ne totum reipſa à ſuis partibus ſimul ſumptis, an non. 86
Articul.1. Quæ argumenta affirmatiuam quæſtionis partem oſtendere videantur. 86
2 Argumenta pro negatiua parte quæſtio. 88
3 Vtramque partem cõtrouerſiæ videri probabilẽ, veriorem tamen affirmatiuã. 90
4 Dilutio argumẽtorum probantium diſtingui totum à ſinis partibus. 91
5 Explicatio argumentorum quibus oſtendebatur totum à ſuis partibus re ipſa non differre. 92
Quæſt.II. Sit ne materia prima ex ſe diuidua & extẽſa, an non. 94
Articul.1. Quibus argumentis pars affirmatiua attẽdi videatur. 94
2 Materiam primam non niſi beneficio quãtitatis extenſam, ac diuiduam eſſe. 95
3 Diluuntur aduerſariæ partis argumenta. 96

In Caput 3. & 4.

Quæ.vnica. Vtrum res naturales ad maximum, & minimum diffinitæ ſint nec ne. 104
Articul.1. Iaciuntur inſtitutæ diſputationis fundamẽta. 105
2 Statuuntur nonnullæ aſſertiones primum de terminis rerum naturalium in commune, deinde de terminis viuentium. 107
3 Dilutio obiectorum contra ea, quæ proximè dicta ſunt. 109
4 De rerum inanimatarum terminis quoad magnitudinem. 111
5 Argumenta contra ſuperiores aſſertiones. 112
6 Explicatio argumentorum ſuperioris articuli. 112
7 Aſſertiones de terminis paruitatis corporũ vitæ expertium. 114
8 Argumenta, quibus proximi articuli aſſertiones oppugnantur. 115
9 Diluuntur ſuperiora argumenta. 116

In Caput 5.

Quæſt.I. Vtrũ principia recte ab Ariſtoteles definita ſint, an non? 121
Articul.1. Prænotantur quædam ad explicandã principiorum definitionem. 121
2 Particulatĩ enodatᷣ prĩcipiorũ definitio. 123
3 Obiecta aduerſus proximè dicta. 124
4 Dilutio obiectorum. 124
Quæſt. II. Vtrum prima contraria ſint rerum naturalium principia, an non. 126
Articul.1. Argumenta pro parte negatiua. 126
2 Enodatio propoſitæ difficultatis, & argumentorum dilutio. 127

In Caput 6. & 7.

Quęſt.vnic. Sint ne tria principia rerum naturalium an non?
Articul.1. Eorum ſententia, qui omnia vnum eſſe crediderunt. 136
2 Opinio eorum, qui vnum duntaxat rerum naturalium principium inuexere. 138
3 Eorum placita, qui multa principia, partim infinita, partim finita ſtatuerunt. 139
4 Ariſtotelis ſententia de principiis à rerum naturalium, eiuſque confirmatio. 141
5 Argumenta aduerſus ea quæ proximè concluſa ſunt. 143
6 Argumentorum diſſolutio. 144

In Caput 8. & 9.

Quæſt.I. Inſit ne rebus Phyſicis materia.
Articul.1. Quibus potiſſimum argumentis philoſophi in reb. phyſicis materiã aſtrinxerint. 150
2 Materiam à Deo fuiſſe creatam: & generationis atque interitus expertem eſſe. 151
Quæſt.II. Vtrum materia appoſitè definiatur, cognoſcatur, appelletur. 152
Articul.1. Explicatur materię definitio. 152
2 Quo pacto materia ſub ĩtelligẽtiã cadat. 153
3 Quibus nominibus materia à philoſophia nuncupetur. 154
Quæſt.III. Quonam pacto ſeſe habeat materia ad potentiam. 156
Articul. 1. Quæſtionis explicatio. 156
2 Argumenta quibus probari videtur materiam non eſſe puram potentiam. 158
3 Superiorum argumentorum dilutio. ibid.
Quæſt.IIII. Vtrum materia formam appetat? 160.
Articul.1. Concluditur pars affirmatiua. ibid.
2 Refellitur opinio Auicennæ negantis conuenire materię appetitum formæ. ibid.
Quæſt. V. Vtrum materia ad compoſiti naturalis eſſentiam pertineat, an non? 161
Articul.1. Quæ argumenta probare videantur non pertinere. 162

2 Expli

Articul.2 Explicatio totius controuerſiæ. 163
3 Soluuntur argumenta primi articuli. 165
Quæſt. VI. Vtrumne materia diuina virtute abſque omni forma ſubſtantiali cohærere poſſit, an non? 167
Articul.1. Quæſtionis in vtramque partem diſputatio. ibid.
2 Accuratius explicatur vtriuſque opinionis fundamentum, diſſeritur de cauſa exiſtentiæ. Statuitur materiam non capere exiſtentiam à forma. 169
3 Cócluditur pars affirmatiua quæſtionis. 171
4 Reſponſio ad argumenta quibus oſtendi videbatur nō poſſe materiam diuina virtute abſque forma conſiſtere. 172
Quæſt. VII. Sit ne priuatio ens, an non. 174
Articul.1. Quæſtionis diſſolutio. ibid.
2 Solutio argumentorum quæ probare videbantur Priuationem eſſe ens. 175
Quæſt. VIII. Vtrum Priuatio verè principium rerum naturalium ſit, an non? 176
Articul. 1. Quæ argumenta oſtendere videantur non eſſe. ibid.
2 Priuationem eſſe verè principium, nec ſuperiora argumenta oppoſitum cōcludere. 177
Quæſt. IX. Num in qualibet re naturali præter materiam danda ſit forma ſubſtantialis, necne. 178
Articul.1. Formam ſubſtantialem antiquioribus Philoſophis magna ex parte ignotam, poſterioribus notam fuiſſe. ibid.
2 Affirmatiuam quæſtionis partem omnino veram eſſe. 179
Quæſt. X. Vtrum apta, idoneáque ſit formæ ſubſtantialis definitio. 180
Articul.1. Solutio propoſitæ dubitationis. ibid.
2 Quibus nominibus ſubſtantialis formæ via, & præſtantia à Philoſophis deſcribatur. 181
Quæſt. XI. Vtrum, ex forma ſubſtantiali & materia vnum fiat?
Articul.1. Argumenta in negatiuam partem controuerſiæ. 182
2 Concluditur pars affirmatiua quęſtionis. 183
3 Dubij cuiuſdam enodatio. 185
4 Reſponſio ad argumenta primi articuli. 186
Quæſt. XII. Vtrum omnes ac ſolæ formæ ordinis naturalis è materiæ, ſubiecti vè potentia educantur. 18
Articul.1. Videri partem negatiuam veram quoad formas naturalis ordinis. ibid.
2 Quibus argumentis videatur oppoſitum oſtendi de formis non naturalis ordinis & de anima rationali. 189
3 Refutantur falſæ quorundam ſententiæ. 190
4 Approbatur Ariſtotelis opinio, traduntur que variæ potentiarum notiones, quæ ad rem præſentem faciunt. 192
5 Quid ſit formam educi de potentia materiæ, & quibus id formis competat. 193
6 Diluuntur argumenta primi articuli. 194
7 Reſpōdetur ſecundi articuli argumētis. 195

LIBER SECVNDVS.

In Caput primum.

Quæſt.I. Quam naturam hoc loco Ariſtoteles definierit. 203
Articul.1. De multiplici naturæ ſignificatu. ibid.
2 Reſponſio ad propoſitam dubitationē. 204
Quæſt.II. Vtrum natura rectè ab Ariſtotele definita ſit, nec ne? 205
Articul.1. Approbatur, enodaturque naturæ definitio ab Ariſtotele tradita. ibid.
2 Argumēta aduerſus naturæ definitionē. 206
3 Reſponſio ad ſuperiora argumenta. 207
Quæſt.III. Vtrum definitio naturæ principio duntaxat paſſiuo conueniat, an non? 209
Articul.1. Diuerſæ Philoſophorum ſententiæ, & earum confutatio. ibid.
2 Explicatio veræ opinionis, & argumentorum aduerſarum partium dilutio. 210
Quæſt. IIII. Vtrum anima in naturæ definitione contineatur. 212
Articul.1. Opinio exiſtimantium non contineri, eiuſque refutatio. ibid.
2 Solutio argumentorum primi articuli. 213
Quæſt.V. Vtrum ars, & natura ſimilitudinis inter ſe rationem habeant? ibid.
Articul.1. Quibus inter ſe rebus conueniant. 214
2 Quibus rebus inter ſe diſſideant. 216
Quæſt.VI. Poſſit ne ars opera naturæ moliri, an nō? 217
Articul.1. Quibus argumentis videatur poſſe. ibid.
2 Propoſitæ Controuerſiæ explicatio. 218
3 Primi articuli argumentis nihil contra proximè dicta concludi. 219
Quæſt. VII. Num Chymicæ artis induſtria verum aurum efficiat. 220
Articul.1. Qui negatiuam partem ſequantur & quibus argumentis. ibid.
Solutio propoſitæ quæſtionis. 221

In Caput ſecundum.

Quæſt.vnic. Vtrum Mathematicæ, quæ mediæ appellantur, magis naturales, quàm Mathematicæ ſint, an non? 225
Articul.1. Videri magis naturales eſſe. ibid.
2 Magis eſſe Mathematicas quam naturales. 226

In Caput 3.4.5.& 6.

Quæſt.I. Sit ne fortuna, & fatum in rebus, an non? 237
Articul.1. Veræ de fortuna ſententiæ explicatio. ibid.
2 Quo ſenſu admitti aut negari fatum debeat.

beat. 238

In Caput ſeptimum.

Quæſt.I. Vtrum cauſa rectè à Philoſophia definiatur an non? 240
Articul.1. Traduntur variæ cauſæ definitionis è quibus vna maximè probatur. ibid.
2 Obiecta contra definitionem cauſæ. 241
3 Dilutio obiectorum.
Quæſt.II. Vtrum ne cauſarum genera quatuor ſint, an non? 243
Articul.1. Conſtituitur cauſarum numerus. ibid.
2 Obiecta quædam. 244
3 Dilutio obiectorum. ibid.
Quæſt.III. Quidnam ſit exemplar. 245
Articul.1. Enodatur exemplaris, ſeu ideæ definitio. ibidem.
2 Exemplar non eſſe rationem formalem, ſed obiectiuam. 246
Quæſt. IIII. Vtrum exemplar verè, ac propriè cauſa ſit ad genus formalis pertinens. 284
Articul.1. Concluditur pars affirmatiua. ibid.
2 Exemplar non reductiuè, ſed directo ad formalis cauſæ genus pertinere. 250
Quæſt.V. Sit ne omnis cauſa effectu ſuo nobilior? ibidem.
Articul.1. Quo ſenſu omnis cauſa dici poſſit ſuo effectu nobilior, itemque de nobilitate materiæ, formæ, & exemplaris. 251
2 De finalis & effectricis cauſæ præſtãtiæ. 252
Quæſt.VI. In quonam cauſalitas ſeu cauſandi ratio conſiſtat. 254
Articul.1. Cauſalitatem neque eſſe relationem cauſæ, neque rem denominatur cauſa, abſolutè ſumptam. ibid.
Articul.2. Cauſalitatem in cæteris cauſis, excepta efficiente, eſſe modum quendam rei, quę denominatur cauſa. 255
Quæſt. VII. Quæ ſit ratio cauſandi efficiẽtis cauſæ. 256
Articul.1. Videri modum rei, quæ cauſa dicitur, non verò actionem. ibid.
2 Efficientis cauſalitatem re vera in actione conſiſtere. 257
3 Occurritur aduerſariæ partis argumentis. 258
Quæſt.VIII. Vtrum ſingulæ cauſæ peculiares ſibi cauſſalitates vendicent, an non? 259
Articul.1. Vendicare, & Quænam eæ ſint? ibid.
2 Aliquot dubia, eorúmque explicatio. 261
Quæſt.IX. Vtrum cauſſæ ſibi mutuo cauſſæ ſint, an non? 262
Articul.1. Negatiuæ partis argumenta. ibid.
2 Quæſtionis diſſolutio. ibid.
3 Dilutio argumentorum primi articuli. 264
Quæſt.X. Vtrum Deus res omnes in ſuo eſſe conſeruet, an non? 265
Articul.1. Argumenta. In partem negatiuam. ibid.
2 Aſtruitur affirmatiua pars quæſtionis. 266
3 Argumentis quæ pro negatiua parte adducta ſunt, nihil confici. 268
Quæſt.XI. Vtrum cauſſæ ſecundæ reuera aliquid agãt, an non? 270
Articul.1. Qui ad negatiuam partem deflexerint, & quibus argumentis. ibid.
2 Errare eos, qui cauſis ſecundis actiones adimunt. 271
3 Solutio argumentorum, quæ in aduerſam partem adducta ſunt. 272
Quæſt. XII. Vtrum Deus cum cauſis ſecundis ad quamlibet earum actionem eliciendam actu concurrat? 273
Articul.1. Negatiuæ partis aſſertores, eorumque argumenta. ibid.
2 Veræ ſententiæ explicatio. 275
3 Occurritur primi articuli argumentis. 276
Quęſt.XIII. Vtrumne De⁹ aliqua præuia motione cauſſas ſecundas ad agendum excitet. 278
Articul.1. Quæ argumenta affirmatiuam partem afluere videantur. ibid.
2 Confutatio ſuperioris ſententiæ, & argumentorũ, quib⁹ nitebatur diſſolutio. 279
Quæ.XIIII. Vtrum Deus immediatione virtutis, & ſuppoſiti cum omni agente creato operetur. 281
Articul.1. Quid ſit agere immediatione virtutis, & ſuppoſiti. ibid.
2 Deũ vtroq; modo immediatè operari. ibid.
Quæſt. XV. Vtrum cauſſa prima actionem ſecundæ, an ſecunda actionem primæ determinet? 282
Articul.1. Quibus argumentis videatur neutram ab altera determinari. ibid.
2 Quæſtionis enodatio. 284
3 *Solutio rationum, quæ initio propoſitę fuerant.* 286
Quæſt.XVI. Vtrumne rectè concedatur, aliquid eſſe, quod diuina potẽtia fieri non poſſit. 287
Articul.1. Multa effugere potentiam Dei ordinariam, nihil abſolutam, niſi quod contradictionis repugnantiam inuoluit. ibid.
2 Alia quædam ad eamdem ſententiam ſpectantia. 288
Quæ.XVII. Vnde proueniat, vt aliquid diuina virtute poſſit, aut non poſſit fieri. 289
Articul. 1. Enodatio propoſitæ difficultatis. ibid.
2 Dubitationes circa ſuperius dicta. 291
3 Superiorum dubitationum explicatio. 292
Qu. XVIII. Vtrum accidens attingat productionẽ ſubſtantialis formæ, an non? 293
Articul.1. Diuerſæ Philoſophorum ſententiæ. ibid.
2 Stabiliuntur duæ aſſertiones, quibus proximi articuli ſententiæ refutantur. 294

3 Aliæ

3. Aliæ aſſertiones, quibus tota quæſtio profligatur. 196
4. Reſponſio ad argumenta quibus prima opinio initio quæſtionis propoſita, nitebatur. 298
5. Enodatio dubij circa actionem caloris extra ſubiectum. ibid.
6. Explicatio argumentorum pro ſecũda opinione. 299
Quæ. XIX. Vtrum ex omnibus accidentibus ſolæ qualitates agendi vim habeant. 300
Articu. I. Quæ argumenta oſtendere videntur aliis quoque accidentibus eam vim ineſſe. ib.
2. Explicatio quæſtionis. 301
3. Reſpondetur ad primi articuli argumenta. 303
Quæſt. XX. Vtrum finis verè ac propriè cauſa ſit, an nõ? 304
Articul. I. Videri non eſſe. ibid.
2. Eſſe verè, ac propriè cauſſam, omniumque primam. 305
Quæ. XXI. Vtrũ cauſſaliter finis in Metaphorica motione conſiſtat, an non? 307
Articul. I. Videri non in ea conſiſtere. ibid.
2. Quæſtionis enodatio. 308
3. Dilutio argumentorum primi articuli. 310
Quæ. XXII. Vtrum omnis operatio cauſſæ agentis ſit effectus finis; an non? 311
Articu. I. Solutio quæſtionis. ibid.
2. Obiecta contra ſuperius dicta. 313
Quę. XXIII. Cauſſetne finis ſecundum eſſe intelligibile, an ſecundum exiſtẽtiam, quam in rebus habet. 314
Articul. I. Quibus argumentis videatur cauſare ſecũdum eſſe intelligibile. ibid.
2. Solutio quæſtionis. 315
3. Refelluntur primi articuli argumenta. 317.

In Caput octauum & 9.

Quæſt. I. Vtrum natura, alicuius gratia quod facit efficiat. 323
Articul. I. Affirmatiuæ partis aſſertio, & illuſtratio. ibid.
2. Rationes quibus oſtendi videtur naturam nullius gratia operari. 324
3. Reſponſio ad argumenta proximi artic. 325
Quæſt. II. Vtrum natura ad vnum tantum finem, & vna dum taxat modo feratur, an non? 317
Articul. I. Varij fines, in quos natura contendit. ibid.
2. Diuerſi modi quibus res in ſuos fines ferũtur. 328
2. Confutatur quorundam ſententia iis, quæ proximè concluſa ſunt, aduerſaria. 329
Quæſt. III. An brutæ animantes ſolo naturæ inſtinctu in ſuos fines ferantur. 331
Articul. I. Eorum dogma, qui brutis vim rationis tribuerunt, & quibus argumentis. ibid.
2. Longè abeſſe à ratione eam ſententiã quæ brutis rationem dat, cum illa, ſolo naturę inſtinctu operentur. 333
3. Reſponſio ad argumenta primi articuli. 334
Quæſt. IIII. Quidnam ſit brutorum animantium inſtinctus. 336
Articul. I. Diuerſæ Philoſophorum ſententiæ. ibi.
2. Quid in propoſita controuerſia ſentiẽdum ſit. 337
2. Refutantur aduerſariorum opiniones, eorumque argumenta. 338
Quæſt. V. Quid ſit Monſtrum & quibus modis accidat. 339
Articul. I. Explicatur Monſtri definitio. ibid.
2. Diuerſi modi & rationes, quibus monſtra accidunt. 340
3. Aliquot dubiorum enodatio. 341
Quæſt. VI. Vtrum natura intendat monſtrum. 344
Articul. I. Controuerſiæ explicatio. ibid.
2. Monſtra non euenire præter intentionem primæ cauſſæ. 346

LIBER TERTIVS.

In Caput primum & ſecundum.

Quæſt. I. Recte ne Ariſtoteles motum definierit. 332
Articul. I. Explicatur definitio motus. ibi.
2. Obiectorum quorundam dilutio. 333
Quæſt. II. Vtrum ſucceſſio, & continuitas ad eſſentiã motus pertineant. 335
Articu. I. Omnem motum cõtinuum, & ſucceſſiuum eſſe. ibid.
2. Succeſſionem pertinere ad eſſentiam motus. 336
3. Continuitatem non pertinere ad eſſentiam motus. 337
Quæſt. III. An motus à termino in quem tendit, & à mobili re ipſa diſtinguatur, nec ne? 340
Articul. I. Videri diſtingui à termino, non videri diſtingui à mobili. ibid.
2. Totius Controuerſiæ enodatio. 341
3. Explicatio argumentorũ primi articuli. 343

In Cap. tertium.

Quæſt. I. An actio tranſiens in agente an in patiente inſit. pag 347
Articul. I. Opinio exiſtimãtiũ in agente ineſſe. p. 347
2. Concludit actionẽ ineſſe in patiente; ſimulque inter actionem, & paſſionẽ & motu diſcrimen conſtituitur. pag. 348
3. Soluuntur argumenta, contendentium actionem in agente recipi. pa. 349
Quæſt. II. Vtrum latio in mobili, an in corpore circumiacente inhæreat. pag. 350.
Articul. I. Opinio exiſtimantiũ non inhærere in mobili. pag. 350
2. Lationem ineſſe in mobili nec aduerſariorum

rum argumenta concludere. pag.351

In Caput quartum, 5. 6. 7. & 8.

Quæſt. I. Poſſit-nè viribus naturæ dari in rebus infinitum, an non? pag.374

Articul. 1. Infiniti nomen multiplicato accipi pa. 374

2. Quibus argumentis probari videatur poſſe naturæ viribus dari infinitum. pa. 376

3. Quæſtionis diſſolutio. pag 377

4. Diluuntur aliquot obiectiones circa ea quę proximo articulo continentur. pag 379

5. Explicatio argumētorum quæ aſtruere nitebantur dari vi naturæ infinitum actu. pag.380.

Quæſt. II. Poſſit-ne infinitum actu diuina virtute produci, an non? pag.382

Articul. 1. Partis affirmatiuæ argumenta. pag 382

2 Argumenta partis negatiuæ. pag.383

3 Pars negatiua præfertur, & diſſoluuntur argumenta affirmatiuæ, licet ea quoque probabilis iudicetur. pag.386

4 Reſpondetur argumentis pro negatiua parte. pag.388

Quæſt. III. Vtrum quacunque ſpecie poſſit alia perfectior à Deo in infinitum creari. pag.390

Articul. 1. Quæ argumenta probare videantur non poſſe. pag.390

2 Qua libet ſpecie, & omnino quauis re creata poſſe à Deo aliam nobiliorem procreari, nec aduerſariorum argumenta cōcludere. pag 391

Quæſt. IIII. Num quodlibet infinitū à Deo cognoſcatur. pag.393

Articul. 1. Omne infinitum cognoſci à Deo, nullum tamen ſucceſſiuè poſſe cognoſci. pag.393

2 Obiecta contra ſuperius dicta, eorumque confutatio. pag.395

Quæſt. V. Poſſit-nè Intellectus creatus propriis viribus infinita cognoſcere. pag.396

Articul. 1. Concluditur non poſſe. pag.396

2 Reſpondetur argumentis quorundam exiſtimantium poſſe angelum vi naturæ infinita cognoſcere. pag.397

Quæſt. VI. An intellectus creatus ad infinita ſimul cognoſcenda diuinitus excitari queat. pag. 399.

Articul. 1. Statuitur poſſe. pag.399

2 Satiſſit argumentis quorūdam proximi articuli aſſertiones oppugnantium. pa.401

IVDICIVM DOCTORVM, QVIBVS HOC OPVS PERLEgendi cura demandata eſt à Sereniſſimo Principe Cardinale Alberto, ſupremo in Luſitania Inquiſitore.

PErlegimus hanc partē Curſus Conimbricenſis, id eſt cōmentarios in octo libros Phyſicorum Ariſtotelis, nihilq; in eis inuenimus, quod fidei, aut bonis moribus repugnet. Quin verò cēſuimus eſſe opus & doctrinę ſubtilitate, & ſtyli nitore, & rerū, quę in eo tractantur, copia & varietate inſigne, nec Philoſophis tantū, ſed Theologis quoque perquam vtile futurum. Quod proinde nō modo typis excudi, ſed immortalitati cōmendari debeat.

D. Gabriel à Coſta. *D. F. Ægydius à præſentatione.*

FACVLTAS GENERALIS PRÆpoſiti Societatis Ieſu.

QVod iam pridem optabant multi, vt communes Philoſophiæ commentarij manu ſcripti, qui in Conimbricenſi liberalium artium Academia Societati noſtræ commiſſa quotidiano excipientium labore dictabantur recognoſcerentur, auctique & locupletati mandarentur typis: id vt fieret, aliquot ante annos à Reuerendo admodum Patre noſtro Generali Claudio Aquauiua conſtitutum erat. Sed cùm res longiùs protraheretur, eius cura nobis demandata, cum prouinciam eius nomine luſtraremus, non iudicauimus tantum ſcholaſticorum leuamen diutius eſſe differendum. Itaque maiori diligentia adhibita, cùm pars ea, qua libri de naturali auſcultatione exponuntur, opera & induſtria, examine etiam & correctione præſtanti ingenio Magiſtrorum parata eſſet ad prælum, & reliqui deinceps commentarij diligentiùs perficerentur, non fuit cur expectarentur ij, qui ad Dialecticam pertinent, vt ab eis typographica editio totius Philoſophiæ curriculi initium ſumeret: dum enim illi excuduntur, hi recognoſcentur, complementumque accipient. Cùm igitur in hac commentariorum parte nihil reperiatur, quod ſanæ doctrinæ aduerſetur, opusque ipſum perutile ſit, & ad rem accommodatum, eiuſdem Patris noſtri Generalis ſpeciali facultate nobis communicata concedimus, vt typographorum opera in lucem emittatur. Oliſipone X. Kal. Nouembris anno Domini 1591.

Petrus Fonſeca.

PROOE